

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : मे – २०२२

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- योग तत्त्वज्ञान(भाग-५) (YC – 501)

D1
2018-19
पासून

दिनांक : २६/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)
- १) ज्ञान, विज्ञान, अज्ञान स्पष्ट करा.
  - २) गीतारहस्य ग्रंथ कोणी लिहिला ? या ग्रंथाला कर्मयोगशास्त्र हे नाव का दिले आहे.
  - ३) जपयोगाचा अर्थ सांगून जपयोग संकल्पना स्पष्ट करा.
  - ४) भगवद्गीतेतील कर्माचे प्रकार वर्णन करा.
  - ५) मुक्तीच्या अवस्था स्पष्ट करा.
  - ६) मंत्रयोगाचा अर्थ सांगून मंत्रामध्ये कोणत्या पाच गोष्टी असतातच ते स्पष्ट करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
- १) श्रवण, मनन, निदीध्यास हे ज्ञान मार्गात का आवश्यक आहेत.
  - २) नवविधा भक्ती विशद करा.
  - ३) पंचमहाभूत सिद्धीचे वर्णन करा.
  - ४) सांख्य दर्शनातील मोक्ष संकल्पना स्पष्ट करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- १) कैवल्य
  - २) आत्मज्ञान
  - ३) भक्तांचे प्रकार
  - ४) संयम

Translation in English

Sub: Yoga Philosophy(Part – V) (YC-501)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Explain Dnayan, Vidnayan, Adnayan .
- 2) Who wrote Gitarahasya Granth? Why is this book called Karmayogashastra?
- 3) Explain the concept of Japyog by explaining the meaning of Japyog.
- 4) Describe the types of karma in Bhagwad Gita
- 5) Explain the state of *Mukti*.
- 6) What is Mantra Yoga? Explain which five things are in the mantra.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) Why is Shravan, Manan, Nididhyas necessary in the path of knowledge?
- 2) Explain Navvidha Bhakti.
- 3) Describe the Panchmahabhuta Siddhi..
- 4) Explain the concept of Moksha according to Sankhya Darshan.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Kaivalya
  - 2) Enlightenment (Aatmdnayan)
  - 3) Types of devotees (Bhakt)
  - 4) Samyama
-